



**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

5. Resoluu[n]tur alia dubia circa eamdem materia[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

luminosa simul applicantur eidem passo, licet vnum posset operari sine alio, non ideo prius alio operatur suum effectum, sed vtrumque operatur simul; quia pro eodem signo priori vtrumque est applicatum, & neutrius operatio supponit operationem alterius. Similiter, cum pro eodem signo, pro quo posita est contritio, intelligatur etiam baptismus susceptus, & absque obice (nam poni contritionem, & auferri obicem, est omnino idem, vt supra vidimus) non est, cur pro signo posteriori non intelligatur baptismus etiam operari, nisi eius operatio debeat presupponere effectum contritionis, ad quod tamen probandum nullum prorsus fundamentum afferri potest; quia aliud est, effectum baptismi supponere contritionem, & ablatum obicem, quod verum est; aliud verò, effectum baptismi supponere effectum contritionis, quod est falsum, & absque vllò fundamento, & contra mentem Augustini, qui vniuersaliter docuit, baptismum conferre non solum ad augmentum gratiæ, sed ad remissionem peccatorum, quoties postea per veram penitentiam auferatur fictio.

SECTIO V.

Resoluntur alia dubia circa eandem materiam.

63.
Primum dubium.

Valquez.

Suarez.

Resoluitur
iuxta sensum
verborum
Augustini.

64.

August.

Dubatur primò, Vtrum, quando auferatur obex baptismi per contritionem subsequentem, gratia, quæ confertur, sit maior, quàm quæ daretur soli contritioni absque concursu sacramenti præteriti? Negat P. Valquez *disp. 159. num. 33.* Alij verò communiter & verius affirmant, quàm partem amplectitur etiam Suarez dicta *disp. 28. sect. 4. §. Hac sententia*; licet contrarium etiam probabile reputer. Sed si consequenter loquendum sit, non videtur esse dubium. Nam verba Augustini, & aliorum, si quid probant, hoc vtique probant, baptismum præteritum conducere, & vtilem esse postea ad remissionem peccatorum; non est autem utilis alio modo, nec aliter causat remissionem peccatorum, nisi mediante gratia; ergo affert gratiam suam, qua tollat peccata.

Nec satis facit dicere, quòd eadem gratia, quæ data fuisset soli contritioni, datur tunc duplici titulo, scilicet propter contritionem, & propter baptismum præteritum. Hoc, inquam, non est iuxta sincerum sensum verborum Augustini, & aliorum: quid enim utilitatis affert homini, quòd gratia detur illi duplici titulo, si reuera plus gratiæ non habet? Non hoc sibi voluit Augustinus, cum dixit, illud sacramentum postea prodesse; *quia illud & in homine iusto, & in homine iniusto semper sanctum est, quod neque aequitate alicuius augetur, neque iniquitate alicuius minuitur.* Minueretur quippe non parum, si totus eius fructus reduceretur ad duplicandum titulum gratiæ, non gratiam, ita vt ratione illius homo sanctior non esset, quàm sine illo. Non hoc sibi voluit Auctor illius sermonis apud Cyprianum, cum dixit, ablato obice, *Constat ablutionis donum, & reddit effectus munerum*: non reddit effectus munerum, si homo non recuperat, quod propter obicis impedimentum perdidit. Sic enim, quando agitur de reuiuiscencia meritorum per penitentiam, Theologi non agnoscunt, verè reuiuiscere merita, si gratia non sit maior, sed gratia solum noua penitentiae correspondens detur etiam intuitu meritorum præcedentium: sic etiam non admittunt pro vera remuneratione actuum remissorum illam, quam aliqui solum volebant concedere, quòd gratia, quæ correspondet actui intento subsequenti, detur etiam

intuitu actuum remissorum præcedentium: quia nimirum hæc omnia verbis ponunt remunerationem, & præmium, sed re ipsa titulum vacuum absque vlla utilitate, aut fructu. Si ergo baptismus præteritus utilis est, si ponitur simpliciter causare gratiam, & remissionem peccatorum, aliquid debet conferre ultra id, quod absque ipso haberetur.

Confirmatur primò, nam eo ipso, quòd Concilia, & Patres dicunt, sacramenta nostra causare gratiam, intelligunt omnes causare aliquam gratiam ultra eam, quam per bona opera absque ipsis Sacramentis haberemus; nec admitteretur vllò modo explicatio eius, qui diceret, eam solum gratiam, quæ correspondet meritis, dari de facto duplici titulo, scilicet propter merita, & propter sacramenta; hoc enim esset eludere potius quàm tueri doctrinam Conciliorum, & Sacramentorum dignitatem, ac efficaciam. Si ergo conceditur, baptismum præteritum, ablato obice, causare gratiam, id debet intelligi de gratia distincta, non de sola multiplicatione tituli ad eandem gratiam, quæ sine illa haberetur.

Confirmatur secundò, ex eo præcisè, quòd absolutio sacerdotalis conferat gratiam, & remissionem peccatorum, habemus pro comperto maiorem gratiam dare absolutionem simul, & contritionem, quàm solam contritionem absque absolutione; ergo ex simili doctrina Patrum dicentium, baptismum præteritum abluere, sanctificare, &c. colligere pariter debemus, maiorem gratiam dare baptismum simul, & contritionem, quàm daret sola contritio absque baptismo præcedenti.

Confirmatur tertio, nam si obex tollatur per attritionem, baptismus præteritus se solo causat totam illam gratiam, cum attritio non habeat virtutem ad iustificandum se sola, nec tunc sit pars sacramenti, sed mera dispositio ad effectum solius sacramenti; ergo baptismus præteritus habet adhuc vim causandi gratiam diuersam supra gratiam aliorum actuum omnium sequentium; ergo licet obex tollatur per contritionem, baptismus retinebit eandem vim causandi se solo aliquam gratiam supra illam, quæ correspondet operi bono.

Ratio denique à priori est, quia vel baptismus præteritus habet vim ad eandem gratiam, vel non. Si non habet, ergo nec cum contritione illam causabit, sed sola contritio illam ponet; non enim dicitur dari duplici titulo aliquid, quando singuli non habent vim ad illum effectum. Si verò baptismus habet talem vim, pro vt vera habet, non debet eadem gratia correspondere vtrique titulo: numquam enim Deus, stante duplici titulo ad gratiam, dat vtrique eandem gratiam, sed diuersam, vt constat inductione perpetua: sic meritis diuersis dat præmia diuersa; sic duobus sacramentis dat duplicem gratiam diuersam; sic sacramento presenti cum contritione dat diuersas gratias, & sic in alijs; cur ergo in nostro casu hæc vniuersalis regula deficeret? ita enim applicantur merita Christi per Baptismum præteritum ad effectum illum, quàm per alia sacramenta; ergo sicut in alijs sacramentis non censetur Christus applicare sua merita nobis ad eundem effectum nouo titulo habendum, sic neque in casu nostro; quale enim præmium meritorum Christi esset dare nobis ex nouo solum mortuo id, quod iam aliunde, nobis destinatum, & ex lege Dei debitum erat?

Obiciunt, sequi, quòd ille, qui sacrilegè baptizatur, reportaret commodum ex suo sacrilegio, cum postea maiorem gratiam accipiat ratione contritionis, & sacramenti præteriti, quàm si habuisset solam contritionem, non præcedente sacrilegio Baptismo. Respondetur, idem sequi in sententia contraria: nam

65.
Confirmatur
primò.

66.
Confirmatur
secundò.

67.
Confirmatur
tertiò.

68.
Ratio à priori.

69.
Obicitur.

Respondetur.

nam si auferatur obex postea per solam attritionem, accipiet gratiam ratione Baptismi præteriti, quam non acciperet cum sola attritione de peccatis, nisi præcessisset ille Baptismus sacrilegus. Item, qui recipit Eucharistiam, vel aliud sacramentum per suspensionem malam venialiter, adhuc accipit gratiam sacramentalem, atque adeo habet commodum ex suo peccato. Item qui incipit implere requisita ad lucranda indulgentiam, ita ut primum opus fiat cum peccato etiam mortali, ut si visiter Ecclesiam ex malo fine, vel contra præceptum superioris, adhuc si postea confiteatur, & ponat alia requisita, lucrabitur Indulgentiam, & per consequens reportat commodum ex suo peccato; imò per Indulgentiam lucratur remissionem eiusdem peccati, quoad penam. Non est ergo inconueniens, quod per accidens subsequuta penitentia, & retractatione, peccata etiam præterita cooperentur in bonum, & utilitatem spiritualem.

Utrum sacramenta, ablato postea obice, conferant semper aequalem gratiam.

70. *Dubium secundum. Duplex sententia. Prima.*
 Vbitatur secundò, utrum, ablato obice per retractationem sequentem, Baptismus conferat semper aequalem gratiam, an verò maiorem iuxta mensuram melioris dispositionis. Duplex est sententia: prima affirmat, semper dari aequalem, hoc est, infinitam, qualem dat paruulis, qui sine propria dispositione baptizantur. Nam in nostro etiam casu gratia datur à solo Sacramento, & non secundum dispositionem, cum nulla fuerit dispositio, quando Baptismus datus fuit; attritio verò subsequens non potest esse dispositio ad Baptismum, nec ratione illius potest dici homo melius dispositus accedere ad Baptismum. Hanc sententiam ut viorem amplectitur Suarez ubi supra *sect. 4. post medium*; quem sequitur Coninch ubi supra *dub. 6. num. 102.* Secunda sententia dicit, gratiam esse inaequalem secundum mensuram melioris actus, quo fictio tollitur. hanc tenet Vasquez loco citato, c. 5. ex suppositione, quod Baptismus, recedente fictione, gratiam conferat ex opere operato.

71. *Conclusio.*
 Ego in primis existimo, quod etiam si in collatione gratiæ non esset attendendum ad mensuram actus, quo tollitur fictio, adhuc Baptismus non deberet conferre aequalem gratiam omnibus, quando auferretur obex. Deinde addo, debere etiam attendi ad inaequalitatem illius actus, ut iuxta eius mensuram conferatur maior, vel minor gratia, prout secunda sententia volebat.

72. *Præparatio prima pars.*
 Priorem partem probò, quia licet attritio, qua auferretur postea obex, non posset deservire ad eam inaequalitatem, eò quod non sit dispositio; potest tamen desumi inaequalitas ex aliis actibus præcedentibus Baptismum, qui essent dispositiones. Pro quo aduerto, nomine dispositionis, secundum quam datur gratia sacramentalis inaequalis, non debere intelligi solum dolorem de peccatis, qui necessarius est ad effectum Sacramenti, sed etiam alios actus bonos, quibus homo se præparat ad recipiendum Sacramentum. Nam si aliquis confessus peccata v. g. pridie ieiunet, det eleemosynam, & aliis piis operibus se præparet, postmodum verò recogitet peccata, doleat de illis, & recipiat Sacramentum Penitentiae, gratia sacramentalis maior erit ratione illius maioris præparationis, quam si solum dolorem illum de peccatis haberet; omnia enim illa opera disponunt saltem de congruo subiectum ad melius accedendum ad Sacramentum. Similiter ergo si Catechumenus per dies aliquot ante Baptismum

ieiunet, & se in aliis operibus misericordiae, ac penitentiae exerceat, & postea ante Baptismum doleat de peccatis, non est dubium, quin maiorem gratiam sacramentalem accipiat iuxta meliorem illam præparationem, & dispositionem, quam si solum dolorem de peccatis habuisset; quia omnes illi actus, & illa opera pia intelliguntur nomine dispositionis, & iis operibus, ac oratione, & meditatione præparant se homines pii ad Sacramentum Eucharistiae recipiendum. Ergo si, positis illis operibus, postea ille per obliuionem non doleat de peccatis, atque adeo accedat absque dispositione necessaria ad gratiam, postea verò recorderetur, & doleat, atque auferat obicem Baptismo, non possumus dicere, hunc hominem accessisse ad Baptismum æque indispotum, seu æque carentem dispositione, ac alium, qui nullo se bono opere præpararat, & sine dolore etiam de peccatis accesserat. Habebit ergo postea maiorem gratiam sacramentalem, saltem ratione illius maioris præparationis, & dispositionis antecedentis, ad quam, ut vidimus, debet attendi in collatione gratiæ sacramentalis, atque adeo ex hoc saltem capite Baptismus potest postea ablato obice, dare gratiam inaequalem & maiorem quam paruulis.

73. *Probat per secundam partem consilii. Trident.*
 Secundam verò partem nostræ sententiæ, quod scilicet iuxta maiorem perfectionem etiam ipsius actus, quo auferretur obex, datur maior gratia Baptismi, colligere mihi videor ex Tridentino *sess. 4. cap. 4.* ubi de retractatione, & retractatione peccatorum, sic dicitur: *Fuit autem quous tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus necessarius; ubi non solum dicitur necessaria detestatio peccati ad remissionem peccatorum, sed necessaria ad eam impetrandam. Concurrit ergo illa detestatio ad effectum Baptismi, ut meritum de congruo impetrandum, seu merendo de congruo illum effectum: maiorem autem vim habet ad merendum melior, & perfectior dolor de peccatis, quam minus perfectus: ergo effectus inaequalis correspondebit.*

74. *Cum detur gratia secundum cuiusque dispositionem. Et cum illi actus per quos obex tollitur sit dispositio, pro actum inaequalitate inaequaliter datur gratia.*
 Rursus iuxta doctrinam generalem eiusdem Tridentini *sess. 6. cap. 7.* gratia datur adultis inaequaliter secundum propriam cuiusque dispositionem; illum autem actum, quo auferretur obex in casu nostro, esse veram & propriam dispositionem, probat P. Vasquez loco citato; tum quia Baptismus præfens non remittit peccata sine dispositione recipientis; ergo cum Baptismus præteritus non habeat maiorem vim ad remittenda peccata, quam habeat Baptismus præfens, fateri debemus, Baptismum etiam præteritum non operari absque conuenienti dispositione; tum etiam, quia Baptismus tunc impeditus fuit ob defectum solum dispositionis debitæ ad suum effectum; ergo non poterit expediri ad eum effectum producendum, nisi posita dispositione, ob cuius carentiam impediatur; ergo actus, qui ponitur, est vera, & propria dispositio.

75. *Quid Concilium intelligat nomine dispositionis.*
 Addere possumus ad hoc ipsum probandum, nomine dispositionis Concilium intelligere, non quidem eam, quæ disponit ad Sacramentum, sed quæ disponit, & requiritur ad effectum Sacramenti suscipiendum. Primò, quia dispositio dicitur illa, quæ requiritur ad aliquid, ut calor, vel frigus requiritur ad formam generandam; & ideo dicuntur dispositiones, quia sine illis non fit effectus: dolor autem de peccatis non ita requiritur ad Sacramentum, quod quidem absque illo validum ponitur, sed ad effectum Sacramenti; ergo est dispositio non tam ad Sacramentum, quam ad eius effectum. Nec dicas, esse dispositionem ad dignè recipiendum Sacramentum: hoc enim ipsum provenit ex eo, quod sit dispositio ad effectum; nam ideo debet præmitti,

&

& ideo indignè accedit absque illo aliquis, non quia caret dispositione ad dignè accedendum (hæc enim esset petitio principij, dum dicis, ideo peccare accedendo sine illa, quia illa requiritur ad accedendum sine peccato,) sed quia caret dispositione ad effectum Sacramenti. Secundò, quia cum illo loco Trident. contineatur doctrina generalis ad omnes iustificationes hominis adulti, non potest nomine *dispositionis* intelligi dispositio ad Sacramentum, sed dispositio ad gratiam, quando enim homo iustificatur extra Sacramentum per contritionem, verificatur illa doctrina, quod accipiat inæqualem gratiam *secundum propriam cuiusque dispositionem*; & tamen dispositio ibi non est, nisi quæ disponit ad ipsam gratiam recipiendam. Ne ergo sit equivoçatio in eadè voce, fatendum est, nomine *dispositionis* ibi non intelligi dispositionem ad Sacramentum, sed dispositionem ad gratiam; quæ gratia sicut aliæ formæ, melius communicatur subiecto melius disposito ad ipsam. Vnde constat iam solutio ad fundamentum contrariæ sententiæ: dicimus enim, tunc, licet non daretur dispositio ad Baptismum, dari tamen dispositionem ad effectum Baptismi, ad quam dispositionem attendi debet in collatione gratiæ sacramentalis.

Nomine dispositionis non intelligitur dispositio ad sacramentum, sed ad gratiam.

76.
Obiectio.

Obicit rursus Suarez, quia merita priora per peccatum mortificata redeunt per contritionem sequentem, non tamen iuxta mensuram eiusdem contritionis, sed semper eadem & equalia, quia scilicet per contritionem aufertur solum obex peccati, quo impediabantur, in qua ablacione obicis omnes contritiones sunt æquales. Cum ergo in casu nostro attritio solum tollat obicem peccati, qui impediabat Baptismum, in qua ablacione omnes attritiones sunt æquales; non facient Baptismum inæqualiter producere suum effectum, qui erat quasi mortificatus. Respondetur negando consequentiam; quia gratia, & gloria meritorum præcedentium respondet illis ut causæ ad æquata, & vnica mensuræ: at verò gratia Sacramentalis in adulto non correspondet soli Sacramento tanquam vnica mensuræ ad æquata: constat enim, gratiam dari propter Sacramentum, & dispositionem, tanquam propter mensuram constantem ex utraque parte, etiam quando Sacramentum non impeditur obice; unde inferimus, idem dicendum in casu nostro; imò retorquemus argumentum; quia gratia meritorum reuiuiscens debet habere eandem mensuram sui in reuiuiscencia, quam habet in prima collatione, nempe sola merita, & eorum valorem; ergo gratia sacramentalis in adulto debet dari iuxta eandem mensuram, quando datur, ablato obice, iuxta quam daretur non posito obice; tunc autem mensura ad æquata non esset solum Sacramentum, sed simul cum dispositione ad gratiam; ergo eandem mensuram debet habere, quando datur ablato obice. Non ergo concurret ille actus merè auferendo obicem, sed etiā positiuè disponendo ad gratiam, & constando vnum principium, seu determinans indifferentiam Sacramenti in ordine ad talem, vel talem affectum gratiæ sacramentalis. Aduerte tamen, quando dicimus, actum illum concurrere positiuè ad gratiam, non debere intelligi ita, ut concurrat, tanquam pars Sacramenti; hoc enim est falsum cum iam totum Sacramentum præxisterit conditum ab ipso actu, sed solum concurret per modum dispositionis & conditionis, sicut vltus requiritur ad effectum Eucharistiæ, non ut Sacramentum, nec pars Sacramenti, sed ut conditio, eo modo, quo id explicabimus disp. 1. de Eucharistia, sect. 7.

77.
Obiectio.

Obicit tertio, quia Sacramentum, quando confertur, acceptatur à Deo ad effectum certum, & determinatum; non ergo pender quantitas effectus ex

maiori, vel minori dispositione sequenti, quod argumentum potissimè conuincit P. Coninch, & nos etiam supra vbi sumus eo argumento ad probandum, quod Baptismus non potest postea, posita attritione vniuersali, extra Sacramentum remittere indirectè peccata post ipsum Baptismum commissa, quia non fuit acceptatus à Deo; nisi ad effectum certum, & remissionem peccatorum iam presentium; ergo non potest etiam crescere eius actiuitas ex augmento dispositionis melioris, qua postea aufertur obex.

Respondeo, effectum Baptismi esse determinatum tunc, quando confertur Baptismus, & debere ipsum Baptismum acceptari tunc à Deo ad effectum determinatum, loquendo de effectu remissionis peccatorum, non verò loquendo de effectu gratiæ sanctificantis. Ratio discriminis est, quod ad effectum remissionis peccatorum non indiget Sacramentum aliquo alio determinante eius indifferentiam, sed solum carentia obicis, ut patet in duobus accipientibus Baptismum cum inæquali dispositione attritionis; æqualem enim remissionem peccatorum accipit vterque, & fortasse qui remissionem habet attritionem, accipit maiorem remissionem, quam qui habet intensam, eodè quod plura, & grauiora habebat peccata, & vterque accipit omnimodam remissionem à culpa, & pena; quia ad hunc effectum Baptismus ipse ex se est omnino determinatus; & ideo tunc quando confertur, acceptatur à Deo ad totum illum effectum omnino ponendum. At verò in ordine ad gratiam Baptismus in homine adulto est causæ indifferentis de se, & quæ debet determinari per dispositionem; unde quando nondum est posita dispositio necessaria, non potest acceptari à Deo ad effectum gratiæ omnino determinatum, sed solum per modum causæ indifferentis, & determinabilis per aliud, prout re vera est; omnis enim causa debet acceptari secundum suum proprium modum causandi, quem habet.

Quarto obicit, quia in eo casu gratia datur postea solum propter sanctitatem Baptismi; & quia est medium necessarium ad salutem, non propter id, quod homo ex sua parte præstitit; ergo satis est, si derur gratia necessaria qualis datur infanti, nullà habità ratione dispositionis subiecti. Respondetur, dari quidem gratiam propter sanctitatem Baptismi, sed iuxta eius institutionem, & legem Dei, qua decreuit non dare primam gratiam adulto, quam ipse proptia dispositione non impetret, & mereatur de congruo, ut ex Trident. probauimus: oportet ergo non dari sine attentione ad dispositionem subiecti.

Quinto obicit, quia sequeretur, meliorem conditionem fore illius, qui baptizatus est sic, & postea habet attritionem ut tria, quam illius, qui baptizatus est cum attritione ut duo, & postea habet attritionem ut tria; nam hic accipit gratiam Sacramentalem solum iuxta dispositionem ut duo, ille verò accipit secundum dispositionem ut tria. Respondeo, hoc inconueniens non esse magni momenti; ut fatetur postea ipse Suarez s. Denique; & commune esse utrique sententiæ; nam si aliquis nunc baptizetur cum contritione ut duo, & postea habeat alios actus intensos contritionis, alter verò differat Baptismum, vsque ad finem vitæ, & tunc baptizetur cum contritione ut quatuor, hic recipiet maiorem gratiam Sacramentalem, quam ille, atque ideo meliorem conditionem habebit propter suam dilationem, quam ille, cui contritiones intensæ sequentes non profuerunt ad maiorem gratiam Sacramentalem. Addere possumus in eodem casu, melioris etiam conditionis esse eum, qui differt Baptismum etiam culpabiliter vsque ad mortem; quia tunc

78.
Responso.

Effectus remissionis peccatorum non indiget Sacramento aliquo alio determinante eius indifferentiam, sed solum carentia obicis, ut patet in duobus accipientibus Baptismum cum inæquali dispositione attritionis.

79.
Obiectio.

Responso.

80.
Obiectio.

Responso.

81.
Responso.

Per actionem meritorum reuiuiscens debet habere eandem mensuram sui in reuiuiscencia, quam habet in prima collatione.

tunc Baptismus affert illi remissionem omnimodam omnium peccatorum totius vite etiam quoad penam, quem fructum non consequitur, qui debito tempore multis retro annis baptizatus fuerat. Hæc tamen omnia sunt per accidens. Nam per se loquendo, melioris conditionis est, qui citò baptizatur; ex tunc enim potest mereri de condigno per omnia opera bona, quæ facit, & sit capax aliorum Sacramentorum, quo fiet ut excedat, omnibus penatis, illum maiorem fructum, quem per accidens ille alius habebit ob dilatum baptismum Sic etiam qui dignè suscepit baptismum, erit per se loquendo melioris conditionis, quam qui sic; quia toto illo tempore intermedio potest mereri de condigno, & augere gratiam, & recipere alia Sacramenta, qua ratione compensabit, & superabit quod ille alius postea habebit maioris gratiæ Sacramentalis, quando auferet obicem per dispositionem meliorem.

81. Viget adhuc Suarez, quia carentia melioris dispositionis est obex ad maiorem gratiam in baptismo accipiendam; sicut totalis carentia dispositionis est obex ad omnem prorsus gratiam; sed ablata postea illa carentia melioris dispositionis, & posita dispositione meliori, non confert baptismus præteritis ad habendam maiorem gratiam Sacramentalem, quam ab initio contulisset cum tota illa dispositione; ergo nec habita postea dispositione ut quatuor, baptismus antea sicte susceptus confert totum effectum, quem ab initio dedisset cum illa dispositione.

82. Respondeo negando maiorem, si sensus sit, eodem prorsus modo esse obicem vnum ac alium. Nam carentia melioris dispositionis est obex ad aliquem effectum, quem baptismus determinatè non respicit, quippe qui de se solum respicit determinatè abluere omnino ab omnibus peccatis; quæ inuenit; quod autem hæc ablutio fiat per tantam vel tantam gratiam, non petit determinatè in adulto, sed indifferenter secundum propriam cuiusque dispositionem: unde non est propriè obex baptismi, qui solum impedit illam maiorem gratiam, cum non impediatur id, quod baptismus exigit, sed solum id quod posset habere. At verò carentia totalis dispositionis est propriè obex, quia impedit remissionem peccatorum, quam baptismus determinatè respicit, & exigit, & ideo dicitur baptismus impeditus, & quasi vim patiens, quamdiu illum effectum non consequitur: unde, ablato obice, statim illum consequitur.

83. Ultimo obiicit, quia gratia baptismalis semel habita, & per subsequens peccatum amissa reuiuiscit iterum per penitentiam; quæ penitentia aliquando erit actus perfectior, quam fuit prior dispositio ad baptismum: & tamen tunc gratia baptismalis non restituitur, qualis fuisset, si ab initio habita fuisset tam perfecta dispositio: sed iuxta dispositionem priorem, non iuxta perfectionem illius dispositionis, quæ auferatur postea obex; ergo à fortiori, si baptizatus quis est absque vlla dispositione, non consequetur postea gratiæ baptismalem secundum perfectionem dispositionis, quam postea habet.

84. Respondeo negando consequentiam propter rationem proximè traditam; quia sicut baptismus gratiam, quam semel habuit, non auget postea propter meliorem dispositionem subsequenter; ita nec eam semel habita, & amissa recuperat maiorem propter meliorem dispositionem sequentem; quia nimirum dispositio illa subsequens solum tollit obicem gratiæ semel habitæ, non verò determinat baptismum indifferenter ad hanc, & illam gratiam, id enim fuit baptismus determinatus semel per primam dispositionem: at verò in casu nostro dispositio tollit obicem.

P. Idan. de Lugo de Sacramentis.

cem, & concurrat impetrando, ut diximus, & determinando indifferentiam baptismi, qui de se est indifferens ad causandam in adulto tantam vel tantam gratiam, nisi determinetur à dispositione subiecti.

Ex dictis infero obiter, non solum crescere effectum baptismi præteriti per maiorem perfectionem dispositionis, quæ auferatur obex, sed etiam fortasse ex melioribus operibus, quibus à tempore baptismi suscepti usque ad penitentiam, quæ auferatur obex, disponit se homo ad effectum baptismi, & gratiam iustificationis impetrandam. Si v.g. per mensem post baptismum sicte susceptum se exercet in ieiuniis, orationibus, & elemosynis ad impetrandam peccatorum veniam, & spiritu compunctionis; postea quando conteritur, vel atteritur, consequetur ex vi baptismi præteriti maiorem gratiam, quam si illa contritionem, vel attritionem solum haberet, non præcedentibus aliis piis operibus. Hoc colligitur ex iis, quibus probauimus primam partem nostræ sententiæ: nam sicut baptismus dignè susceptus confert maiorem gratiam, non solum secundum perfectiorem attritionem præsentem, sed etiam secundum meliorem dispositionem, quæ quis se ad baptismum præparauit eiusmodi operibus piis, ut diximus; sic cum proportionem, quando post Baptismum sicte susceptum se quis exercet in iis operibus, & præparat ad effectum Baptismi, debet integrari dispositio ad gratiam ex iis etiam operibus piis, & toti illi maiori dispositioni debet maior postea gratia correspondere, quia reuera illud subiectum est melius dispositum ad effectum sacramenti. Nec obstat, quod opera bona facta in statu peccati dici soleant opera mortua: hoc enim intelligi debet, quod attinet ad merendum de condigno: cum hoc tamen stat quod possint disponere ad meliorem effectum sacramenti, ut constat in attritione, quam habet peccator, dum est in statu peccati, & disponit ad hoc ut Baptismus subsequens conferat gratiam sacramentalem, habita ratione illius attritionis præteritæ.

Cæterum licet hoc verisimile videri possit, non concedere tamen illa pia opera in peccato facta in tantum augere dispositionem ad gratiam baptismi, siue baptismus dignè accipitur; siue antea sicte acceptus postea, ablato obice, effectum operetur, ut plus gratiæ correspondeat propter illum excessum dispositionis, quam responderet de condigno illis operibus, si post gratiam baptismalem in statu gratiæ fierent: ex hoc enim sequeretur vtilius esse homini ieiunare, & dare elemosynam ante baptismum quando est in peccato, quam quando est in gratia post baptismum. Sufficit ergo si eis concedatur de congruo disponere ad aliquem excessum in gratia sacramentali minorem, quam quem eadem opera in gratia facta possent mereri. Aliud est de dispositione præsentis tunc, quando infunditur gratia, de qua diximus sect. 2. plus gratiæ asserre per modum dispositionis de congruo, quam asserret per modum meriti condigni; illa enim dispositio non est actus peccatoris, nec opus mortuum, sed factum ab homine, qui eo ipso instanti est iustus; & licet non dignificetur à gratia pro illo priori, potest tamen Deus acceptare illam dispositionem de congruo ad maiorem gratiam propter rationem ibi traditam, quæ non militat in aliis operibus factis in statu peccati.

Dubatur tertio, an si auferatur obex baptismi præteriti per attritionem, v.g. ut quatuor, quæ simul disponat ad sacramentum Penitentiae, quo remittantur peccata post baptismum commissæ, an (inquam) in eo casu singula sacramenta secundum se conferant tantam gratiam, quantam si illa attritio pro singulis solum sacramentis deseruiret, ita ut si

Baptismus

85.

Inferitur præteritum, ex melioribus operibus quibus à tempore baptismi disponit se homo ad penitentiam qua tollitur obex, crescat effectum sacramenti.

86.

Dispositio illa operis ad aliquem excessum gratiæ, sed minus eam eo quæ in gratia facta possent mereri.

87.

Dubium tertium.

Vasquez.

Suarez.
Resoluitur.

88.

Instantia.

89.

Instantia.

Baptismus solus cum illa attritione subsequenti posset dare tres gradus gratiae, & sacramentum poenitentiae solum cum illa attritione posset dare gradus, utrumque sacramentum simul cum eadem attritione conferat sex gradus gratiae. P. Vasq. d. disp. 160. n. 23. dicit de hoc nihil posse asseri, sed referendum Dei iudicio, cuius regulam & institutionem ignoramus. P. Suarez. ubi sup. sect. 5. post 4. concl. dicit, si baptismus, ablato obice, operetur gratiam maiorem secundum dispositionem praesentem; tunc singula sacramenta datura tantum gratiae, quantum si singula seorsim essent cum illa dispositione, ita ut ex consortio alterius sacramenti non minuatur effectus alterius. Quod mihi etiam magis placet; quia si aliquis recipiat de facto duo sacramenta simul, v.g. Eucharistiam & Extremam unctionem, non est verisimile, quod singula dabunt minorem effectum gratiae propter consortium alterius, quam si vnum solum sacramentum ex illis susciperetur, sed potius singula dabunt totum suum effectum, quantum si seorsim ponerentur; ergo eadem dispositio potest cum duobus sacramentis simul concurrere, nihil propter hoc perdendo, aut dimittendo de effectu singulorum.

Dices, si ille homo, non simul, sed diuisim acciperet illa duo sacramenta, & ad singula se disposeret cum aequali dispositione ut quatuor, melius se disponderet ex parte sua, quam si vnica dispositione ut quatuor se disponat ad utrumque sacramentum simul recipiendum; nam duo actus boni, ut quatuor, melius disponunt, & plus merentur quam vnus; ergo non debet recipere tantam gratiam sacramentalem per singula sacramenta, quando habet vnica dispositionem, quantum reciperet in singulis seorsim, & per consequens neque in casu nostro; quia si prius tolleretur obice baptismi per attritionem ut quatuor, & post aliquod tempus se prepararet ad Confessionem per aliam attritionem ut quatuor, melius dispositus esset ex parte sua, cum duae attritiones sint meliores, & plus mereantur, quam vna sola.

P. Suarez videtur negare antecedens, quia multitudo actuum est quodam modo accidentaliter, quando in reliquis est perfectio aequalis. Ego libentius admitterem antecedens, & consequenter concedo, regulariter maiorem gratiam habiturum hominem per illa duo sacramenta, quam si simul cum vnica dispositione ea susciperet; quia vterque ille actus bonus est dispositio ad secundum sacramentum; si quidem prior actus reddit hominem magis sanctum, atque adeo melius dispositum ad secundum sacramentum. Nostra autem quaestio non est, an accipiat tanta gratia per utrumque sacramentum sub vnica dispositione ut quatuor susceptum, quanta per illa duo sacramenta successiue accepta sub duplici dispositione ut quatuor, sed an in primo casu singula sacramenta ex parte sua conferant tantam gratiam, quantum idem sacramentum cum aequali prorsus dispositione daret. Dixi tamen regulariter concedi posse, habiturum maiorem gratiam per illa duo sacramenta, qui illa suscipit successiue cum duplici dispositione ut quatuor; quia fingi potest casus, quo non habeat maiorem: ut si prior dispositio fuerit postea reuocata per actus contrarios malos, & gratia sacramentalis prior amissa, tunc enim non videtur homo melius dispositus ad secundum sacramentum ratione dispositionis praeteriti, quam si illam non habuisset, sed solum videtur attendi ad secundam dispositionem nouam; & in hoc casu negandum erit antecedens, scilicet hominem melius esse dispositum ad secundum sacramentum per illas duas dispositiones, quam per vniam solam. Fuit quidem pluries dis-

positus, non tamen melius, quia propter retractationem non potuit vniri prior dispositio cum posteriori ad faciendam vniam meliorem dispositionem.

Dices iterum: Virtus meritoria finita, quod se extendit ad plura merenda, eo minor est virtus ad singula: ergo si attritio illa ut quatuor extendit suam virtutem ad merendam gratiam cum pluribus sacramentis, necesse est, quod cum singulis minus mereatur; nam virtus diuisa minor est, quam vnita. Respondeo loquendo de merito condigno, verum est, valorem finitum diuisum ad plura non tantum posse, quantum in ordine ad vnum, quia ibi requiritur aequalitas inter meritum, & praemium. At vero meritum congruum potest diuidi ad plura & plura; quia non requirit aequalitatem, sed congruitatem, quam habet etiam in ordine ad plura, unde liberum est Deo acceptare illud meritum ad plura in tali, vel tali casu. Dicimus ergo, Deum voluisse eandem attritionem acceptare, tamquam dispositionem congruam ad plures effectus gratiae, quando concurrunt plura sacramenta; quia licet sit vnum meritum congruum, multiplicatur tamen actio sacramentalis, quae sunt causae condignae, quatenus continent merita Christi; & ideo non mirum, quod maneat integra virtus attritionis ad merendam de congruo nouam gratiam cum nouo sacramento; quia sacramentum ipsum, & merita Christi ibi inclusa sunt, quae de condigno obtinent, ut meritum illud congruum attritionis acceptetur iterum ad nouam gratiam impetrandam. Sic etiam quando Pontifex concedit diuersas Indulgentias confessis, & refectis Eucharistia, visitantibus hanc, & illam Ecclesiam, per diuersas concessiones, tunc vnica Confessio, & Communio sufficit ad lucranda utramque Indulgentiam, visitando utramque Ecclesiam; quia nimirum causa praecipua, & condigna sunt satisfactiones Christi, quae applicantur, posita illa conditione. Similiter ergo in sacramentis promissa est tanta gratia recipienti cum tali dispositione: poterit ergo eadem dispositio deferre ad lucranda utramque gratiam, quia causa praecipua sunt merita Christi in sacramento contenta, quae quasi multiplicantur in diuersis sacramentis, & obtinent, quod eadem dispositio sapienter acceptetur ad gratiam sacramentalem de congruo obtinendam.

An Sacramentum impeditum ad remissionem venialium, possit postea, ablato obice, eam conferre.

Dubitarum quartum, an Baptismus dignè susceptus, & causans gratiam, sed habens obicem ad remissionem venialium aliquorum, vel omnium, quia de illis non est dolor, possit postea, ablato obice per poenitentiam de venialibus, tribuere suum effectum etiam in ordine ad illa. P. Vasquez disp. 160. cap. 3. Vasquez negat omnino, id fieri posse. P. Suarez ubi supra Suarez. sect. 4. §. Dices, quid si prius, concedit, si auferatur prius obex, quoad mortalia, & postea quoad venialia, remitti prius mortalia; & postea venialia virtute Baptismi praeteriti, vel omnia simul vel successiue eo ordine, quo obex in ordine ad ipsa auferretur. Vnde consequenter debet concedere, quod si ab initio Baptismus habuit effectum quoad sola mortalia, postea ablato obice quoad venialia, habebit effectum quoad illa. Addit tamen, semel collata gratia per Baptismum, licet postea ablato obice quoad venialia, haec remittantur virtute Baptismi, non tamen conferri tunc nouum gradum gratiae ex opere operato virtute Baptismi praeteriti; quia ad remissionem

missionem peccati venialis non requiritur gratia infusio. In quo P. Vazquez non refert fideliter Suarez sententiam: dixit enim, quod ponit, ablata fictione, quae fuit circa venialia, Baptismum illa remittere, & gratiam ad eorum remissionem conferre; quod vltimum Suarez non dixit, nisi quando simul auferatur obex ad mortalia, & venialia. Sermo autem semper est de venialibus ante Baptismum commissis; nam in ordine ad alia post Baptismum commissis, Baptismus nullam habet efficaciam.

92. *Conclusio. Hanc rem: Suarez.*
Hec secunda sententia mihi magis placet consequenter ad ea, quae huc usque dicta sunt. Primam eius partem de remissione eorum venialium, ablato obice, probat Suarez ex eo, quod Baptismus est regeneratio totalis, & eius gratia est regeneratiua, transmutans hominem in alium, atque adeo ex se delens omnia peccata vitae anterioris. Cum ergo, ablato obice, detur gratia sacramentalis, consequens est, vt tunc deleat simul & mortalia, & venialia: vnde consequenter fit, quod si adhuc non auferatur obex quoad venialia, maneat virtus Baptismi impedita, & suspensa ad cauendum eum effectum, vbi primum auferatur obex ad illum.

93. *Aliter probatur ex efficacia Baptismi.*
Aliter possumus hoc ipsum à posteriori probare ex efficacia Baptismi; qui licet inueniat obicem, quando confertur ad remissionem omnium venialium, & ideo non confert tunc remissionem totius poenae: si tamen homo ille statim moriatur, non purgabitur propter peccata praeterita in Purgatorio, sed si verè iustificatus est in Baptismo, rectè ibit in caelum: aequiparatur enim Baptismus quoad hoc, martyrio, vt diximus in superioribus; & quidem martyr, licet non remittantur ei omnia venialia in hac vita propter obicem, & carentiam debita retractionis, in primo tamen instanti mortis remittuntur, quoad culpam, & totam poenam extra hanc vitam in virtute martyrij praeteriti, & ideo nemo orat pro martyre; & ideo etiam iuxta communem fidelium sensum, qui statim post Baptismum moritur, censetur non indigere suffragiis propter peccata praeterita expianda. Manet ergo Baptismus sua vis suspensa, licet impedita, in ordine ad suum effectum expiationis poenae temporalis, quem non potuit praestare propter obicem, & postea praestat. Cur ergo non idem dicemus de effectu remissionis culpae: ratio enim est eadem, scilicet totalis regeneratio, & ablatio veteris hominis, ad quam non magis spectat tollere reatum poenae, quam reatum culpae, vt constat: imo credibile est, quando in hac vita propter obicem non sunt remissa venialia ante Baptismum commissis, & remittuntur in altera vita, remitti etiam quoad culpam virtute Baptismi praeteriti; nam licet deberent aliquando remitti propter ius, quod acquisiuit ad gloriam; cum tamen Baptismus sit titulus proportionatus ad remittenda statim, posita retractione, & ablato obice, consequens est, vt in primo instanti remittantur virtute Baptismi praeteriti, qui sicut retinet virtutem suam in ordine ad remissionem poenae, sic debet eam retinere in ordine ad remissionem culpae.

94. *Hinc constat solutio ad argumentum P. Vazquez.*
Hinc constat solutio ad argumentum P. Vazquez, qui fundatur in eo, quod Augustinus hunc effectum remittendi venialia Baptismo non tribuit, ablato postea obice, nec poterat tribuere, cum is effectus non sit necessarius ad salutem. Respondetur tamen, nec Augustinum eum negare, & ex eius verbis supra saepe adductis, hunc etiam effectum colligi, cum libro illo 6. de Baptismo cap. 5. efficaciam Baptismi ad remissionem peccatorum fundet in eo, quod Baptisma illud sanctum est, & ideo nullum in-

iquitate minuitur. Vnde colligit, ablato obice, deferuere ad remissionem peccatorum: sub qua vniuersalitate verborum videtur omnia peccata intelligere, tam venialia, quam mortalia; numquam enim in sacris litteris dicitur aliquid deferuere, vel dari ad remissionem peccatorum, quod non possit deferuere nisi ad sola mortalia remittenda. Ratio autem illius efficaciae Baptismi non fuit sola necessitas ad tollendum originale, sed institutio Christi, qui voluit, hominem posse renasci ex aqua, & Spiritu sancto semel, hoc est, deposita tota vita veteri, & eius debitis ac fordibus; vt explicuimus scilicet.

95. *Secunda pars conclusionis.*
Secunda pars conclusionis, quod scilicet semel collata gratia per Baptismum, si postea auferatur obex ad remissionem venialium, non oporteat conferri nouum gradum gratiae sacramentalis ex opere operato, sed remitti peccata ex vi gratiae sacramentalis antea collatae, probari potest, tum quia ad cauendam remissionem venialium, non est necesse cauere de nouo aliquem gradum gratiae, neque aliunde sit ratio augendi gratiam sacramentalem semel collatam; alioquin augeretur etiam, quoties ponitur de nouo melior dispositio, quod tamen nemo concedet.

96. *Instantia.*
Dices, Baptismus non causat remissionem peccati immediatè, sed mediante gratia, quam causat; ergo si ponit nouum effectum remissionis peccati, ponit nouum gradum gratiae, mediante quo, illam remissionem causat. Respondeo, Baptismus non causare remissionem peccati, nisi medià gratiā tunc, vel antea ab ipso baptismo causata; non est tamen necesse, quod illum effectum causet medià gratiā de nouo posita, quando illum effectum causat. Hoc constat in effectu remissionis poenae temporalis, quae Baptismus, vt vidimus, aliquando non causat in hac vita propter obicem respectu venialium, sed ablato illo obice, in primo instanti separationis animae causat illum effectum, & tamen tunc nullum nouum gradum gratiae confert, sed causat illum effectum, mediante gratia sacramentali antea causata ab ipso Baptismo. Sic ergo poterit, ablato obice in hac vita, causare de nouo remissionem venialium absque noua gratia sacramentali, sed mediante gratiā prius posita ab ipso Baptismo, quae data fuit ad remissionem omnium peccatorum, quantum erat ex se, tam venialium praeteritae vitae, quam mortalium.

97. *Aduerte me sic loqui de noua gratia sacramentali.*
Dixi tamen saepe non dari tunc nouum gradum gratiae sacramentalis ad eum finem: non enim nego, interuenire semper nouum gradum gratiae, quoties ponitur effectus ille nouus remissionis venialium. Cum enim ille effectus ponatur, quando auferatur obex, & hic tollatur per dolorem, & retractionem peccatorum venialium, qui est actus honestus, & supernaturalis, atque adeo meritorius de condigno augmenti gratiae, cum sit elicitus ab homine iusto, vt supponimus; consequens est, quod detur augmentum gratiae ex opere operantis. Non requiritur tamen, quod sacramentum Baptismi, ob cuius virtutem fit nunc remissio omnium venialium commissorum ante baptismum, ponat modò aliquem nouum gradum gratiae, mediante quo ponat illum remissionis venialium.

98. *Instantia.*
Dices iterum; ideo baptismus sicte susceptus potest postea, ablato obice, causare remissionem peccati, siue mortalis, siue venialis; quia iam fuit acceptus à Deo determinatè in ordine ad talem effectum, remissionis omnium peccatorum praeteritorum, vt supra diximus, n. 78. sed eodem modo determinatè acceptatur à Deo ad gratiam, qua remittuntur omnia illa peccata; ergo ablato obice ad venialia, poterit ponere gratiam ad remittenda illa ex vi acceptationis

Diluitur. tionis, qua ad eum effectum acceptatus fuit. Respondeo distinguendo minorem: acceptatur à Deo ad gratiam aliquam determinatam, qua remittantur ea omnia peccata, nego; acceptatur ad gratiam indeterminate maiorem vel minorem secundum dispositionem, quæ præcedat ipsam gratiam, concedo; hæc autem gratia data iam fuit in nostro casu, quando remissa fuerunt mortalia, & tunc determinata fuit gratia secundum dispositionem tunc præsentem; atque ideo non manet amplius acceptatio baptismi ad ulteriorem gratiam; iam enim data fuit ex vi præcedentis acceptationis gratia debita ad remissionem mortalium, quæ tunc ponitur, & ad remissionem venialium, quæ postea ponetur ex vi illius gratiæ, quando auferetur obex.

SECTIO VI.

*An alia omnia Sacramenta fide suscepta
causent gratiam, ablato obice.*

99. *Varia sententia.* *Soto.* *Valquez.* *Durand.* *Maiores.* *Couarru.* *Valquez.* *Paludan.* *Syluester.* *Caictan.* *Petr. de Soto.* *S. Thom.* *I. 100.* *Probabilior sententia.* *Suarez.* *Coninch.* *Probatur primo de Sacramento Pœnitentia.*

Varia sunt Theologorum sententia. Prima docet, nulli sacramento præter Baptismum competere eam efficaciam gratiæ, ablato postea obice. hanc tenent Soto in 4. dist. 6. q. 1. art. 8. & Valquez dist. 171. c. 2. Secunda sententia docet, competere etiam sacramento Pœnitentia. Ita Durandus in 4. dist. 4. q. 4. n. 8. & dist. 67. q. 13. n. 7. Tertia sententia id tribuit omnibus, & solis Sacramentis imprimendis characterem. hanc tenent, Maior, Couarruias, & alij, quos affert Valquez loco citato cap. 1. Quarta sententia addit Pœnitentiam iis tribus Sacramentis, quæ imprimunt characterem. Hæc tribuitur Paludano & Syluestro apud eundem Valquez ibi. Quinta sententia id affirmat de omnibus sacramentis nouæ Legis: quam docet Caietanus tom. 1. Opusculorum tract. 5. q. 5. §. Communis autem; Petrus de Soto de institutione Sacerdotum Lect. 5. de Baptismo: qui eam tribuit S. Thomæ in 4. dist. 17. q. 3. art. 4. quæstioncula 1.

I. 100. *Probabilior sententia.* *Suarez.* *Coninch.* *Probatur primo de Sacramento Pœnitentia.*

Sexta sententia probabilior id tribuit omnibus Sacramentis, vnâ exceptâ Eucharistiâ. Hanc tenet Suarez d. dist. 28. sect. 6. & infra dist. 63. sect. 8. Coninch q. 62. art. 1. dub. 3. & alij. Probari potest primò de sacramento Pœnitentia, supponendo, illud posse esse in aliquo casu validum, & informe, vt probabimus agentes de illo sacramento in particulari. Quo supposito, consequenter fatendum est, illa peccata, quæ quis valide confessus est, remitti postea ablato obice virtute Clauium per absolutionem præteritam: alioquin illa peccata nunquam remitterentur virtute Clauium, nisi indirecte, & per accidens cum aliis in Confessione sequenti; quod dici non potest: omnia enim peccata mortalia, quæ ab Ecclesia non remittuntur directè, debent ei subici, vt remittantur directè, illa autem peccata semel explicita in Confessione valida, non subiciuntur iterum Ecclesiæ iudicio; ergo debent remitti virtute Clauium per absolutionem præteritam, vbi primùm auferatur obex.

I. 101. *Confirmatur.* *neque enim pœnitentia est minus necessaria ad remissionem peccati mortalis post baptismum, quam baptismus ad remissionem mortalis commissi ante baptismum: nam sicut ad hoc remittendum requiritur baptismus in re, vel in voto; sic ad remittendum illud requiritur sacramentum Pœnitentia in re, vel in voto; ergo sicut baptismus ablato obice, remittit priora peccata; sic sacramentum Pœnitentia remittit, sua, ablato obice. Nulla certè ratio excogitari potest ad negandum hoc de sacramento*

Pœnitentia, si concedatur de Baptismo, & supponatur sacramentum Pœnitentia validum, & informe: nam sicut homo posset postea iustificari per contritionem, vel Confessionem sequentem, & consequi indirectè remissionem illorum peccatorum, quæ confessus est in Confessione præterita: sic post baptismum fide susceptum posset postea iustificari per contritionem, vel confessionem peccatorum sequentium, in qua iustificaretur, & remitterentur indirectè peccata commissi ante Baptismum. Nec est magis necessarius effectus Baptismi ad salutem, quam effectus Pœnitentia homini lapsò post baptismum; nam sine gratia sacramenti Baptismi esset adhuc homo per Baptismum capax aliorum sacramentorum, per quæ posset acquirere gratiam: non ergo apparet, cur Baptismus habeat efficaciam, ablato obice, & non Pœnitentia.

Confirmatur secundò, quia baptismus, ablato obice, confert, vt vidimus, non solum effectum necessarium ad salutem, sed etiam alios non necessarios, qualis est remissio totius pœnæ temporalis, quam tribuit etiam post mortem ei, qui tempore baptismi habebat obicem peccati venialis non retractati, ergo non deberet negari hæc efficacia sacramento Pœnitentia ex eo, quòd eius effectus non esset necessarius ad salutem. Vnde obiter infero, sacramentum Pœnitentia in prædicto casu non solum confert, sed etiam

ablato obice, remissionem mortalium, sed etiam venialium, quæ fuerunt clauibus subiecta in illa Confessione, & propter obicem non potuerunt remitti. Est tamen differentia, quoad hoc, inter Baptismum, & Pœnitentia; quòd Baptismus, vt vidimus, potest aliquando habere obicem solum ad remittenda venialia, & non ad mortalia; quæ postea poterit remittere venialia seorsim, ablato obice, qui eorum remissionem impediēbat. At verò sacramentum Pœnitentia non potest habere obicem in ordine ad sola venialia; nam si pœnitens non habet mortalia, & confitetur venialia cū dolore de illis, quæ confitetur, statim remittuntur; si verò absque dolore, non erit Cōfessio de illis valida, atque adeò nec postea, ablato obice, causabit effectum. Necesse ergo est, quoties illud sacramentum est validum, & informe, quòd id sit ratione alicuius mortalium, de quo pœnitens inuincibiliter non dolet, & ideo nō potest tolli illud peccatum, donec postea auferatur obex per retractationem illius; & tunc remittuntur etiam peccata venialia clauibus subiecta; non tamē remittētur seorsim, sed simul cum peccato mortali; atque adeò nunquam remittuntur per sacramentum Pœnitentia absque noua infusione gratiæ sacramentalis; licet id dixerimus fieri posse virtute Baptismi quādo auferatur postea eius obex ad venialia. Quamuis ergo Augustinus de solo Baptismo explicitè loquatur, ex iis tamen, quæ tradit de Baptismo, colligimus idem dicendum de sacramento Pœnitentia; imò licet de Baptismo nihil dixisset, adhuc ex institutione sacramenti Pœnitentia colligi posset hæc efficacia, supposito quòd Christus noluit obligare ad bis cōfitemda, & subiicienda clauibus eadem peccata; & aliunde voluit, quòd omnia peccata mortalia subiicerentur iudicio Ecclesiæ, vt ab ea directè soluerentur, ex his enim colligitur, vt diximus, quòd absolutio valida, & informis habeat postea suum effectum circa peccata validè subiecta clauibus.

Nunc iam ex his possumus gradum facere ad alia sacramenta, in quibus videtur etiam similis ratio procedere. Nam sicut per Baptismum voluit Christus subuenire necessitati, & infirmitati humanæ aliquo remedio suauis, & ex se efficaci contra peccatum originale, & alia omnia commissi ante baptismum, sic